CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

STRATEGICKÝ PLÁN SZP

Jak dotace pomáhají Slovensku: třídenní exkurze za hranicemi

11.-13. září 2026
Slovensko

SP SZP / PRV | INSPIRACE | ZEMĚDĚLSTVÍ | ROZVOJ OBCÍ

Jak může zemědělské družstvo proměnit nevyužívaný prostor ve squashové centrum? Co má společného historická železnice, ruční výroba papíru a lázeňské oplatky? A jak může malá obec postupně měnit své okolí pomocí různých dotačních projektů?

Odpovědi na tyto i řadu dalších otázek hledali účastníci třídenní exkurze, kterou ve dnech **11.–13. září 2026** připravila **Celostátní síť pro venkov spolu s MAS Blaník**. Třicítka účastníků se během tří dnů vydala na Slovensko, kde navštívila úspěšné projekty a místní aktéry z **MAS Záhorie** a **MAS Strážovské vrchy**. Prioritou programu byla především setkání s lidmi, kteří za jednotlivými projekty stojí, a **otevřená diskuse** o tom, co jejich realizace přinesla a kam se mohou dál rozvíjet. Exkurze tak nabídla velmi **komplexní pohled** na to, jak mohou prostředky z programů rozvoje venkova pomáhat nejen zemědělcům, ale také obcím, podnikatelům, neziskovým organizacím, památkám nebo projektům cestovního ruchu.

Financováno Evropskou unií

Ministerstvo zemědělství

SZIF STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Zemědělství, energetika i squash

První den exkurze začal v **Poľnohospodárskom družstvu Kúty**, členem MAS Záhorie. Účastníky zde přivítal předseda představenstva **Peter Kiripolský**, který představil fungování družstva, jeho současné zaměření i možnosti dalšího rozvoje.

Družstvo kombinuje rostlinnou a živočišnou výrobu a věnuje se **ekologickému chovu masného skotu** a **chovu prasat**, **pěstování obilovin** a výrobě vlastní **bio špaldové a celozrnné mouky**. Součástí podniku je také vlastní **bourárna** a zázemí pro **další zpracování masa**. Družstvo se přitom snaží dostávat část své produkce přímo k místním zákazníkům a připravuje také vlastní prodejnu.

Díky Programu rozvoje vidieka zde vybudovali **fotovoltaickou elektrárnu s bateriovým úložištěm**, která družstvu pomáhá snižovat energetické náklady. Původně nevyužívaný prostor zároveň proměnili ve sportovní centrum se dvěma squashovými kurty, které funguje už přibližně 15 let a je otevřené veřejnosti. Venkovní část areálu navíc doplňuje posezení a pódium využívané pro kulturní a společenské akce nebo soukromé oslavy.

Víte, že…

Příklad z Kút ukazuje, že podpora rozvoje venkova může pomoci také s energetickými úsporami, novým využitím existujícího majetku nebo vznikem služeb pro místní obyvatele. Právě kombinace různých funkcí může zemědělskému podniku přinést další zdroje příjmů a zároveň ho více propojit s okolní komunitou.

Od zemědělství k národní svatyni

Z Kút pokračovala cesta do **Šaštína-Stráží**, kde účastníci navštívili **Baziliku Sedembolestnej Panny Márie** – národní svatyni Slovenska a významné poutní místo. Prohlídkou baziliky a jejích zpřístupněných částí provedl skupinu Peter Jeremiáš Suchovský. Během návštěvy se účastníci dostali nejen do samotného interiéru baziliky, ale také do podzemních prostor a chodeb pod klášterem, kde vzniká lapidárium. Součástí programu byla také mariologická expozice. Právě ta představovala další konkrétní příklad využití podpory z Programu rozvoje vidieka. Projekt zahrnoval její rozšíření expozice, modernizaci a doplnění potřebným mobiliářem.

Financováno Evropskou unií
Ministerstvo zemědělství
SZIF STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Dotační podpora zahrnovala také vytvoření lapidária v klášteře Pavlínů. Upravené prostory mají sloužit k prezentaci **historických kamenných prvků** a současně přispět k dalšímu zpřístupnění areálu návštěvníkům.
Zemědělská podpora tak v tomto případě dostává zcela jinou podobu – pomáhá nejen zachovat historické dědictví, ale také vytvářet podmínky pro jeho další turistické a vzdělávací využití.

Slovenské a české MAS u jednoho stolu

První den ale nebyl jen o návštěvách jednotlivých projektů. Ve Smrdákách následovala odborná konference **„Realizace SCLLD: zkušenosti a výzvy“**, která propojila české a slovenské aktéry venkovského rozvoje.
Setkání se zúčastnili zástupci **MAS Záhorie, MAS Horné Záhorie, MAS Strážovské vrchy, MAS Inovec, MAS Blaník, Celostátní sítě pro venkov i slovenské Národnej siete rozvoja vidieka**. Hovořilo se o fungování místních akčních skupin, zkušenostech s komunitně vedeným místním rozvojem, realizovaných projektech i možnostech další spolupráce.
Za Celostátní síť pro venkov představil její činnost **Václav Kinský**, slovenskou Národnú sieť rozvoja vidieka představila **Petra Hrčková** z Inštitútu znalostného pôdohospodárstva a inovácií. Za MAS Blaník vystoupil **Tomáš Kramár**, který přiblížil činnost MAS a zkušenosti s podporou projektů v regionu.
Po jednotlivých prezentacích následovala společná diskuse. Právě ta nabídla prostor pro porovnání zkušeností z obou stran hranice a také pro hledání možností budoucí spolupráce.

Odborná část programu následně přirozeně přešla do neformálního večerního setkání. Diskutovalo se mimo jiné o vyhlídkách realizace SCLLD v příštím programovém období a o možnostech spolupráce českých a slovenských MAS a jejich partnerů.

Financováno Evropskou unií
Ministerstvo zemědělství
SZIF STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Druhý den: tradice, které mají budoucnost

Druhý den exkurze ukázal další důležitý aspekt rozvoje venkova – **schopnost proměnit místní tradici, historii nebo přírodní potenciál v živou součást současného regionu**.
První zastávkou byla rodinná manufaktura **PETRUS v Prietrži**, která se od roku 1993 věnuje tradiční ruční výrobě papíru.
Mária Struhárová účastníkům představila historii manufaktury, jednotlivé druhy ručního papíru samotný výrobní proces. Podnik dnes pokračuje již po druhou generaci a při svém vzniku čerpal zkušenosti z tradiční technologie z Velkých Losin.
A protože nejlepší způsob, jak pochopit tradiční řemeslo, je vyzkoušet si ho na vlastní kůži, dostali účastníci možnost **vyrobit si vlastní list ručního papíru**.
Manufaktura přitom nebyla do programu zařazena jako dotační projekt. Její hodnota spočívala především v tom, že představuje příklad **rodinného podnikání, zachování tradičního řemesla a jeho propojení se vzdělávacími a komunitními aktivitami**.

Co dokáže jedna malá obec

V prostorách bývalé školní budovy proběhlo setkání se starostkou **Ing. Danou Blažkovou**. Objekt byl s využitím dotačních prostředků zrekonstruován a dnes slouží nejen k ubytování, ale také ke kulturním a společenským aktivitám. Starostka představila účastníkům Prietrž, její historii i projekty, které se zde podařilo v průběhu let uskutečnit. Patří mezi ně například **rozhledna na vrchu Lipovec, naučný chodník k husitským hradbám, úpravy obecního úřadu, místních komunikací nebo přístupu ke kostelu a hřbitovu**.

Financováno Evropskou unií
Ministerstvo zemědělství
SZIF STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Zvláštní pozornost si zasloužil naučný chodník k husitským hradbám. Ten vznikl jako **projekt spolupráce** prostřednictvím **MAS Podhoran** a byl podpořen z **Programu rozvoje venkova SR 2007–2013**. Také rozhledna Lipovec vznikla ve spolupráci obce a místní akční skupiny.
Prietrž tak nabídla velmi názorný příklad toho, jak může obec postupně skládat jednotlivé projekty do většího obrazu rozvoje svého území.
Nejde totiž o jeden velký projekt, který by změnil obec přes noc. Jde o **postupnou práci, při níž se obnovuje veřejný prostor, vzniká infrastruktura pro návštěvníky a současně se zlepšuje zázemí pro místní obyvatele**.

Ubytování jako součást rozvoje venkova

Po návštěvě Prietrže se účastníci přesunuli do **Trenčianské Teplé**, kde navštívili **Motorest Conti**. Ubytovací část zařízení vznikla s podporou **Programu rozvoje vidieka SK 2007–2013** prostřednictvím místní akční skupiny. Účastníci si mohli prohlédnout jednotlivé pokoje a získat konkrétní představu o tom, jak může dotační podpora pomoci podnikateli **rozšířit nabídku služeb** a **ubytovací kapacity**.

Železnice, která nezmizela

V depu **Trenčianské elektrické železnice (TREŽ)** se účastníci seznámili s historií historické úzkorozchodné elektrické železnice mezi Trenčianskou Teplou a Trenčianskými Teplicemi.
O zachování železnice se stará nezisková organizace TREŽ, která vznikla z iniciativy dobrovolníků. Depem a muzejní expozicí provedl skupinu ředitel organizace **Dušan Nosál**.
Návštěvníci si mohli prohlédnout řadu historických předmětů spojených s železniční i silniční dopravou. Pozornost vzbudilo také netradiční pojízdné vozidlo sestavené z částí několika různých dopravních prostředků.

Financováno Evropskou unií
Ministerstvo zemědělství
SZIF STATNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Za zajímavostí muzea ale stojí především samotný způsob jeho fungování. Technické dědictví zde není zachováno jen jako **statická vzpomínka na minulost**. Díky dobrovolnické práci, postupné obnově areálu a rozvoji expozice se stává také **součástí turistické nabídky regionu**.
Na obnově depa a vybavení expozice se přitom podílela také dotační podpora. Prostřednictvím **MAS Strážovské vrchy** byly například podpořeny vitríny pro muzejní expozici.

Zaujalo nás

historickou elektrickou železnicí mezi Trenčianskou Teplou a Trenčianskými Teplicemi pomáhá udržovat při životě nezisková organizace založená z iniciativy dobrovolníků. Příklad TREŽ ukazuje, že pro rozvoj venkova nemusí být rozhodující jen velké investice. Významnou roli může sehrát také dobrovolnictví, místní nadšení a schopnost propojit historii s dnešním cestovním ruchem.

Lázně, místní produkt a podnikání

Druhé odpoledne pokračovalo v **Trenčianských Teplicích**, kde účastníci nejprve absolvovali setkání se zástupci města a **MAS Strážovské vrchy**.
Město představil **Ing. Juraj Jacko**, zástupce primátorky, který přiblížil jeho historii, lázeňský charakter i zkušenosti s rozvojem města. Součástí prezentace byla také spolupráce s místní akční skupinou a příklady realizovaných projektů. Na něj navázal **Daniel Pavlačka** z MAS Strážovské vrchy. Následovala komentovaná prohlídka centra a lázeňské části města. Program přitom vhodně doplnily právě probíhající městské slavnosti, díky nimž měli účastníci možnost zažít Trenčianské Teplice nejen jako turistickou destinaci, ale také jako **živé město**. A protože k lázním patří i lázeňské oplatky, nemohla chybět návštěva jejich výrobny.

Tradiční výroba v Trenčianských Teplicích pokračuje podle rodinné receptury **od roku 1991** a dnes ji vede již druhá generace. Přestože se účastníci tentokrát přímo do výrobních prostor nedostali, mohli prostřednictvím prosklené části provozovny nahlédnout do výroby a prohlédnout si **technologické vybavení**. Modernizace výroby byla podpořena prostřednictvím MAS Strážovské vrchy z **Integrovaného regionálního operačního programu (IROP)**. Výše finančního příspěvku činila téměř 50 tisíc eur.

Financováno Evropskou unií
Ministerstvo zemědělství
SZIF STATNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Třetí den: od hospodářství až na talíř

Poslední den exkurze patřil **Gazdovstvu Uhliská v Trenčianské Závadě**, městské části Nemšové.
Rodinné hospodářství představuje jeden z **nejkomplexnějších příkladů**, které účastníci během tří dnů navštívili. Propojuje totiž **zemědělskou prvovýrobu, zpracování vlastní produkce, agroturistiku, gastronomii a služby pro návštěvníky**.
Po příjezdu představila historii a postupný rozvoj gazdovstva dcera majitele. Odbornou prohlídku areálu následně vedl manažer farmy **Ing. Ján Štefek**.
Účastníci si prohlédli **hospodářské zázemí, stáje a výběhy se zvířaty, ovocné sady, plochy pro pěstování vlastní zeleniny i minifarmu a další části areálu určené návštěvníkům**.
Gazdovstvo při svém rozvoji využilo také podporu z Programu rozvoje vidieka SK 2007–2013 prostřednictvím **MAS Vršatec**. Jednou ze zajímavostí je **API domek**, který využívá prostředí a působení včelstev k relaxaci. Podpořen byl také nejnovější projekt – **dětské hřiště**, které dále rozšiřuje nabídku areálu pro rodiny s dětmi.

Co si účastníci odvezli?

Tři dny na Slovensku nabídly mnohem víc než jen přehlídku dotačních projektů.
Na jedné straně stála **modernizace zemědělského podniku**, **fotovoltaika** nebo **rozšíření ubytovacích kapacit**. Na straně druhé **obnova baziliky**, **tradiční výroba ručního papíru, historická železnice, lázeňské oplatky** nebo **rodinná farma otevřená návštěvníkům**.
Společným jmenovatelem přitom nebyla konkrétní oblast podnikání ani jeden dotační program. Byla jím snaha místních lidí něco vytvořit, zachovat nebo postupně rozvíjet.
Právě v tom spočívala hlavní hodnota exkurze. Účastníci měli možnost vidět výsledky podpory **přímo v terénu** a zároveň se ptát těch, kteří jednotlivé projekty **připravovali a realizovali**.
Vedle inspirace tak získali také možnost porovnat **vlastní zkušenosti** s přístupem **slovenských obcí, podnikatelů a místních akčních skupin**.
Důležitou součástí celé cesty byla také **spolupráce** mezi **českými a slovenskými MAS**.
Konference ve Smrdákách vytvořila prostor pro **předávání zkušeností** a další kontakty, které mohou být základem budoucí spolupráce.

Financováno Evropskou unií
Ministerstvo zemědělství
SZIF STATNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Největším přínosem celé exkurze bylo nejen vidět hotové projekty, ale setkat se s lidmi, kteří za nimi stojí, slyšet jejich zkušenosti a odvézt si inspiraci pro vlastní region.

Inovace a spolupráce Příklady dobré praxe PRV a SZP ze Slovenska

Akce se konala pod hlavičkou MAS Blaník ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027.

Vše o akci

Václav Kinský, Celostátní síť pro venkov

Ministerstvo zemědělství | Oddělení Celostátní sítě pro venkov a technické pomoci |
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nové Město | mze.gov.cz/venkov

Státní zemědělský intervenční fond | Oddělení řízení CSV a jejích regionálních aktivit |
Ve Smečkách 801/33 | 110 00 Praha 1 – Nové Město | csv.cr@szif.gov.cz | szif.gov.cz/cs/venkov

RO SZIF Praha | Slezská 100/7 | 120 00 Praha | vaclav.kinsky@szif.gov.cz | 703 197 412

Podrobné informace o zpracování osobních údajů jsou v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES zveřejněny na szif.gov.cz.